

הרמאטיים שהביאה סטראטאס לאולפן ההסרטה.

אשר לפלאטירו דומינגו המופיע בתפקיד אלפרדו, המאהב הצעיר, הוא אומנם אחד הטנורים המבוקשים ביותר בעולם, אבל מערכת שמועות שלמה ליוותה את בחירתו לתפקיד הראשי. מספרים שטנור צעיר ואלמוני יחסית, לואיס לימה, שתתאים לדעת ופירלי לתפקיד, משום שנראה במיוחד כמו האוהב הפוזן הצעיר שהוא יריך לגלם, נטש את ההפקה לפתע. "קאפריזה" טוען הבימאי, מיכרל של זפירלי, — טוענים מקורביו של הטנור. כל זה קרה אחרי שדומינגו הודיע על נכונותו להופיע בתפקיד הראשי.

טנור אחר אשר עימו התנהל משא ומתן, הווה קארראס (שהופיע לאחרונה, על מסך הטלוויזיה, בטוראנדוט), נפסל, כך אומרות השמועות, משום שלא היה מוכן לשיר אלא מול ומרת שהוא עצמו יבחר.

אשר לתוצאה, טראק בדעמאר מאושר. "ג'ורג' קיוקור התפעל ממנה והוא הרי ביים את גארבו בהגברת עם הקאמליות (הכסים לאופרה של ורדי), בט דייזיס שלחה מיכתב הערצה לסטראטאס, על הופעתה בתפקיד הזה ובסופו של דבר, ההימור צליח.

גם אלה שאינם אוהבים מוסיקה במיוחד הלכו לראות את הסרט, וזה קנה המידה הטוב ביותר להצלחה. ועל כך אין יוכחה, כי קנה המידה זה נבחן בערכים אבסולוטיים של דולארים וסנטים, וזה לא משקר אף פעם.

פסטיבלים

מה היה אילו

בית התמוצות המארגן בימים אלה הקרנת סיררה של סרטים על נושאים יהודיים, המלווים בשני סימפוזיונים, צריך היה לחטוף בשתי דייזיס סרט אחד שהוצג בפסטיבל הסרטים בירושלים, ואשר נדמה כאילו ראוי לסימפוזיון בפני עצמו. שמו של הסרט במקור היה בסטיליה ובאנגלית הוא נקרא האיש שברקע.

מי שכתב וביים את הסרט, הוא בחור הולנדי בן 35 בשם רודולף ואן דרברג, שעשה עד היום סרטים תערויים, שברבים מהם עסק בזהות היהודית. הסרט שהוצג בירושלים הוא סירטו העלילתי הראשון, והדרך שבה הוא מציג את משבר הזהות של יהודי מתבולל, לכאורה מרצה מעצמו ומקיומו, ראוייה לתשומת לב רבה דווקא אצלנו.

גיבור הסרט הוא מורה בן 40, בעל מישפחה בורגני ממוצע ומרצה מעצמו, או כך לפחות נדמה. אלא שהאיש מוטרד מעצם העובדה שהוא

דרק דהילינט ב.האיש שברקע" משבר זהות יהודי

יהודי, עובדה שהוא מנסה להדחיק בכל כוחו. כי ככל בני דורו הוא אינו רואה כרת או במוצא האתני עניין כלשהו. הוא מוטרד גם מן העובדה שהיה לו כנראה אח תאום, שאולי שרד מן המילחמה, אבל הוא לא טרח אף פעם, עד עכשיו, למצוא אותו, אולי מפני שפחד לעמוד מול המציאות. וכל הפחדים הללו באים לידי ביטוי בספר שהוא כותב, מעין רומן היסטורי רמיוני, על מה שיכול היה לקרות, אילו המהפכנים לא היו לוכדים את לואי ה-16, כאשר נס לווארן, וכיצד היה משתנה מהלך ההיסטוריה במצב כזה.

במהלך הסרט, מעמיד ואן דרברג, את גיבורו, שהוא במידה רבה השתקפות של הבימאי עצמו, מול כל הנקודות המכילות שאינו נותנת לו

מה להיצ'קוק ולמחתרת היהודית?

החבל (אורלי, תל-אביב, ארצות-הברית) — לסרט הזה שמור מקום מיוחד בתולדות הקולנוע. אלפרד היצ'קוק השתמש במחזה של ארתור לורנטס, בשומרו על המיגבליות המרחביות של המקור הבימתי ובנסותו להשכיח מן הצופה את נוכחותה של מצלמת הקולנוע. זאת, הוא השיג באמצעות סצנות ארוכות מאוד, שבהן המצלמה מתנועת בתייחסים רב כדי לעקוב אחר הדמויות. התיימורה כולה היתה מורכבת מקירות זזים ומרהיטים נעים. אשר פינו את המקום למסלול של המצלמה בשעת הצורך. האורך של כל צילום וצילום מהווה הישג טכני מרשים עד עצם היום הזה, ועצם העובדה וגם התמרים המעטים שבין הצילומים (הרי יש גבול לאורך הקאסטה שאפשר להכניס למצלמת הקולנוע) גם הם עשויים כך שהצופה לא יחוש בהם כלל.

כל זה משרת מחזה הקרוב מאוד לנושאים החביבים של היצ'קוק. זהו הסיפור המפורסם של פרשת לאופולד ולב. כאשר שני סטודנטים מבריקים מבצעים רצח, כדי להוכיח את עליונותם על כל הסובבים אותם. במחזה של לורנטס האיש שלוכד אותם הוא דווקא אותו פרופסור שלימד אותם את תורת ניטשה, אשר הותירה עליהם רושם רב.

אולי אין זה מחזה מושלם מכל הבחינות, והאתגר הטכני שהיצ'קוק נטל על עצמו הטיל מיגבלות מכיווני ביטוי רבים ולכן גם הבימאי עצמו לא התייחס לסרט הזה אף פעם כאל יותר מאשר תרגיל מבריק. אבל כאשר רואים אותו היום מחדש, וברקע הידיעות על המחותרת היהודית ועל ההתנתקות העלתיסטית של הנאשמים בה, קשה שלא למצוא קשר כלשהו בין אלה שסבורים כי מותר להם לבצע רצח משום שהם טובים

אסונות בדרך לניידת

תרגיל לשוטרים מתחילים (ר'בחן, תל-אביב, ארצות הברית) אומנם השם רומם לקומדיה של קולין היגנס עם גולדי האון בתפקיד הראשי, אבל סרט זה דווקא קרוב יותר לאותה נוסחה של קומדיות משולחות-ירסן נוסה טיטה נעימה או מהרופאים באהבה. סוג של סרטים שהבימאי ג'ון (האחים בלוז) לאנדיס הוא המומחה הגדול בהם.

אחרי שהציגו את כל האפשרויות המציקות של אסונות אוויריים, של מחלות מדבקות, של תאונות-דרכים, של לימודי אוניברסיטה וכדומה, הגיע הזמן לטפל בבית-ספר לשוטרים. אלא שהטירוף והתזזית שאחזו פעם בסיגנון הזה, כושר ההמצאה האדיר אשר סיפק בערך פי שניים בדיחות מיכולת הקיבול הממוצעת של צופה. כל אלה הלכו והידלדלו במידה רבה, ובסופו של דבר, הבעיה העיקרית של סרט זה היא שהוא נראה נורמלי מדי.

הנוסחה ברורה: אוסף של לא-יוצלחים, חריגים חברתיים ובטלנים למיניהם, מתגייסים לבית-ספר לשוטרים, כאשר הרשויות מחליטות לבטל את הדרשות המיסיות מן המועמדים. יש שם ברנש חביב שאינו יודע לקבל מרות, וכושי ענקי שנמאס לו לעבוד בסידור מרחים, ובעל ממושקף שמוכן לעשות הכל, כדי להיפטר קצת מרעיותו השתלטנית. בחורה בישינית בליכך שהלחישה היא הקול החזק ביותר שבוקע מפיה. בת-טובים שמחפשת הרפתקות, פרח חביב שיועד

גריינג'ר וסטיוארט: רוצח מן העילית

מן האחרים, מבחינה אינטלקטואלית, לבין אלה, שעושים זאת משום שהם סבורים שהם טובים יותר, בשל המוצא.

גיי. בי. ביילי ומאריון רמזי: טפשי ומושחת

לחקות בקולו את האפקטים המוזרים ביותר, ועוד ועוד. כל אלה, לכאורה, חסרי כל כישרון שהוא לתפקיד של שוטרי מחזקים את הרושם הזה במשך 90 דקות ואחר-כך, בסוף דרמאטי, מוכיחים שהם ככל זאת למדו את המיקצוע. יש בסרט לא מעט בדיחות מברדות, מהן אתניות, מהן חזותיות, ומהן אסטרטגיה על המימסד המישטרתי, שהוא גם טיפשי וגם מושחת. לא כל הבדיחות באותה הרמה, אבל זה קורה בכל הסרטים מן הסוג הזה.

מנוחה. בנסיעה קצרה לפאריס, שם הוא מחפש פרטים שיעזרו לו בכתיבת הספר, הוא פוגש בנערה יהודיה ומורה לראשונה, כפה מלא, שהוא יהודי. התלמידים בכיתתו מכינים עבורה על הפלסטטינים במיזרח התיכון, ומן התגובה שלו לעבודתה של אחת התלמידות, הטוענת באורח חד-משמעי כנגד מדינת ישראל, משתקף הרחף האמוציונלי של מי שאינו יכול להיות אדיש או אוביקטיבי.

הוא מבקש מבלש פרטי לחקור אפשרות שאחיו עדיין חי, הוא לוקח את בנותיו לתפילה בבית-כנסת ומעלה בכך את חמתה של אשתו, שאינה יהודיה ואינה רואה כל סיבה ליצירת רקע רתי לבנות.

לבסוף, ובעצם כך מתחיל הסרט, הוא נוסע לכפר קטן, על גבול בלגיה-צרפת, שם נאמר לו שיתכן שימצא את אחיו. הנסיעה, שהיא כאילו מסע אל תוך הבלתי-ינודע, היא הצעד הסופי שצריך לקבוע את זהותו של האיש.

החשש של הבימאי עצמו מן הצעד הסופי הזה,

(המשך בעמוד 56)

דהילינט ואבלין דרס בסרטו של רודולף ואן דן ברג, עבודה על הפלסטטינים